

## นิยาม / เครื่องมือการประเมิน

### ความสามารถด้านภาษา(Literacy)

**ความสามารถด้านภาษา (Literacy)** หมายถึง ความสามารถในการอ่าน เพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ประเมินค่าสิ่งที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ นำความรู้และข้อคิดไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน สื่อสารเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและอย่างมีวิจารณญาณและ สร้างสรรค์

#### คำสำคัญ(Key characteristics)

- 1. ความสามารถในการอ่าน** หมายถึง พฤติกรรมการรู้ ความเข้าใจ การสรุปสาระสำคัญ การวิเคราะห์ และการประเมินสิ่งที่ได้จากการอ่าน
- 2. รู้** หมายถึง การบอกความหมาย เรื่องราว ข้อเท็จจริง และเหตุการณ์ต่างๆ
- 3. เข้าใจ** หมายถึง การแปลความ ตีความ ขยายความ และสรุปอ้างอิง
- 4. สรุปสาระสำคัญ** หมายถึง การสรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องได้อย่างสั้น ๆ กระชับ และครอบคลุม
- 5. วิเคราะห์** หมายถึง การแยกแยะเรื่องราว ข้อเท็จจริง เหตุผล ข้อคิดเห็น คุณค่า และส่วนประกอบอื่น ๆ
- 6. ประเมินค่า** หมายถึง การตัดสินความถูกต้อง ความชัดเจน ความเหมาะสม คุณค่า ตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 7. สื่อประเภทต่างๆ** หมายถึง สิ่งที่น่าเสนอเรื่องราวและข้อมูลต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน นิทาน เรื่องเล่าสั้น ๆ บทเพลง บทร้อยกรอง และสาระความรู้จากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
- 8. นำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน** หมายถึง การเลือกนำความรู้ ความเข้าใจ สาระสำคัญ ความคิด และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินค่า ไปใช้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ หรือตามจุดมุ่งหมายอันเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต
- 9. ภาษาพูด** หมายถึง ภาษาที่ใช้สื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ เป็นกันเองและสุภาพ เหมาะสมโดยคำนึงถึงฐานะของบุคคล
- 10. ภาษาเขียน** หมายถึง ภาษาที่ใช้สื่อสารอย่างเป็นทางการ โดยเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์ และคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักภาษา
- 11. สื่อสาร** หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และความคิด จากการอ่าน โดยการบอกเล่า หรือเขียน อธิบาย วิเคราะห์ หรือประเมินค่า
- 12. สร้างสรรค์** หมายถึง การใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนจากการอ่าน แสดงความรู้และความคิดใหม่ ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงกว่าเดิม
- 13. วิจารณญาณ** หมายถึง การใช้ความรู้ ความคิด ทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยประสบการณ์ พิจารณา ตัดสินเรื่องที่อ่านด้วยความรอบคอบ

ระดับความสามารถชั้นปี

ระดับชั้น	ความสามารถ	คำสำคัญ
<p>ประถมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p>สามารถอธิบายความหมายจากเรื่องที่อ่านในสื่อประเภทต่างๆ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปเรื่องราว และข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์ และสื่อสารแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสร้างสรรค์</p> <p><b>ตัวชี้วัด</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>๑. อธิบายความหมายจากเรื่องที่อ่าน</li> <li>๒. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน</li> <li>๓. สรุปเรื่องราวและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน</li> <li>๔. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง</li> <li>๕. นำข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน</li> <li>6. สื่อสารความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <u>อธิบายความหมายจากเรื่องที่อ่าน</u> หมายถึง ความสามารถในการขยายเพิ่มเติมความรู้ หรือข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านเรื่องที่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน และตามความสนใจของนักเรียน โดยการตอบคำถามด้วยการเขียนหรือด้วยวิธีการสื่อสารอื่นๆ ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน</li> <li>2. <u>สื่อประเภทต่างๆ</u> หมายถึง สิ่งที่น่าเสนอเรื่องราวและข้อมูลต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนำเสนอข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน นิทาน เรื่องเล่าสั้น ๆ บทเพลง บทร้อยกรอง และสาระความรู้จากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ</li> <li>3. <u>คาดคะเนเหตุการณ์</u> หมายถึง ความสามารถในการคิดคาดเหตุการณ์ เวลา ทิศทาง และผลที่อาจเกิดขึ้น โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์จากการอ่านสนับสนุนได้อย่างสมเหตุสมผล</li> <li>4. <u>สรุปใจความสำคัญ</u> หมายถึง ความสามารถในการจับใจความสำคัญจากการอ่านที่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน</li> <li>5. <u>ข้อคิด</u> หมายถึง ความสามารถในการสรุปแนวคิดและแปลเจตนาของผู้เขียนเรื่องที่อ่าน และเขียนสรุปเรื่องที่อ่านด้วยการใช้ถ้อยคำภาษาของตนเอง</li> <li>6. <u>นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</u> หมายถึง นำข้อมูล เรื่องราว ข้อคิดต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ โดยเลือกให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ทั้งในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ และระดับชั้นเรียน</li> <li>7. <u>วิเคราะห์</u> หมายถึง แยกข้อเท็จจริงความคิดเห็น และส่วนประกอบต่างๆ</li> </ol>

ระดับชั้น	ความสามารถ	คำสำคัญ
		<p>ในเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง</p> <p>8. <u>สื่อสาร</u> หมายถึง ความสามารถในการใช้ถ้อยคำภาษาอย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน เพื่อแสดงความรู้ในสิ่งที่ได้อ่านให้คนอื่นเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์</p> <p>9. <u>ความคิดเห็น</u> หมายถึง ความคิดที่เกิดขึ้นจากข้อความที่อ่าน โดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย และพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน</p> <p>10. <u>สร้างสรรค์</u> หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารที่แสดงถึงความสามารถด้านภาษาของนักเรียน สมเหตุสมผล และเป็นความคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่า</p>

## ตัวอย่างเครื่องมือ

ความสามารถด้านภาษา    ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	
<p>ระดับพฤติกรรม นำไปใช้</p> <p><b>ตัวชี้วัด 5.</b> นำข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p><b>อิงมาตรฐานตามหลักสูตร</b> ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน มฐ. ท 1.1 (ป. 3/5)</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px;"><p>อึ่งอ่างตัวหนึ่งอาศัยอยู่ริมบึง มันนึกว่าตัวเองเก่งกว่าใคร ๆ วันหนึ่งอึ่งอ่างขึ้นมานอนหน้าบึง ผีงแดดอยู่ริมบึง มันได้ยินเสียงผีง บินมา อึ่งอ่างอยากสู้กับผีงจึงดึงใบบัวมาบังตัว พอผีงมากินน้ำที่ริม บึง มันก็แลบลิ้นจะทำร้ายผีง ผีงรู้ว่าถูกอึ่งอ่างเล่นงาน จึงใช้ เหล็กในต่อย อึ่งอ่างรู้สึกปวดล้นมาก มันสำนึกผิดที่คิดทำร้ายผีง ผีงจึงช่วยดึงเหล็กในออกให้ อึ่งอ่างซาบซึ้งและไม่อวดเก่งอีกเลย</p></div> <p><b>คำถาม</b> ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน สามารถนำไปใช้ในเรื่องใด</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1) ถ้ามีภัยมาถึงตัวต้องยอมรับ</li><li>2) ถ้าจะสู้กับใครต้องมีความมั่นใจ</li><li>3) ถ้าถูกทำร้ายต้องป้องกันตัวเอง</li><li>4) ถ้าอยู่ร่วมกันอย่างสันติชีวิตจะมีสุข</li></ol> <p><b>แนวการตอบ (เฉลย)</b></p> <p>4) ถ้าอยู่ร่วมกันอย่างสันติชีวิตจะมีสุข</p> <p><b>เกณฑ์ในการให้คะแนน</b></p> <p>ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน</p>

## ความสามารถด้านคำนวณ (Numeracy)

ความสามารถด้านคำนวณ (Numeracy) หมายถึง ความสามารถในการใช้ทักษะการคิดคำนวณ ความคิดรวบยอด และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

### คำสำคัญ(Key characteristics)

1. **ทักษะการคิดคำนวณ** หมายถึง ความสามารถในการบวก การลบ การคูณ และการหาร ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว

2. **ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์** หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ จำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยม และร้อยละ ความยาว ระยะทาง น้ำหนัก พื้นที่ ปริมาตร ความจุ เวลา เงิน ทิศ แขนง และขนาดของมุม ชนิดและสมบัติของรูปเรขาคณิต แบบรูปและความสัมพันธ์ แผนภูมิและกราฟ การคาดคะเนการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่าง ๆ




3. **ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์** หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

### ระดับความสามารถขั้นปี

ระดับชั้น	ความสามารถ	ตัวชี้วัด
ประถมศึกษาปีที่ 3	<p>ความสามารถในการใช้ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์โดยเน้นการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การแก้ปัญหาโดยวิธีการที่หลากหลาย และการให้เหตุผลในเรื่องจำนวนนับไม่เกินหนึ่งแสนและศูนย์ การเปรียบเทียบและคาดคะเน (ความยาว น้ำหนัก ปริมาตร หรือความจุ) เงิน และเวลา การบอกชนิดของรูปเรขาคณิตสองมิติที่เป็นส่วนประกอบของรูปเรขาคณิตสามมิติ แบบรูปและความสัมพันธ์ การอ่านข้อมูลจากแผนภูมิรูปภาพและแผนภูมิแท่ง และนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p><b>ขอบข่ายการสร้างข้อคำถาม</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>การบวกจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 100,000</li><li>การลบจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 100,000</li><li>การคูณจำนวนหนึ่งหลักกับจำนวนไม่หลัก</li><li>การหารที่ตัวตั้งไม่เกินสี่หลักและตัวหารมี</li></ol>	<ol style="list-style-type: none"><li>สามารถนำการบวก การลบ การคูณ การหารและการบวก ลบ คูณ หาร ระคน ของจำนวนนับไปใช้ในการแก้ปัญหาโดยวิธีการที่หลากหลาย</li><li>สามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ภาษา และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง มีการให้เหตุผล การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้อง กับชีวิตประจำวัน</li></ol>

ระดับชั้น	ความสามารถ	ตัวชี้วัด
	<p>หนึ่งหลัก</p> <p>5. การบวก ลบ คูณ หารระคน</p> <p>6. การเปรียบเทียบและคาดคะเนความยาว น้ำหนัก ปริมาตร และความจุ เงิน และ เวลา</p> <p>7. การอ่านและเขียนบันทึกที่รายรับรายจ่าย กิจกรรม หรือเหตุการณ์ที่ระบุเวลา</p> <p>8. การบอกชนิดของรูปเรขาคณิตสองมิติที่เป็น</p> <p>ส่วนประกอบของ รูปเรขาคณิตสามมิติ</p> <p>9. แบบรูปของจำนวนที่เพิ่มขึ้นทีละ 3 ทีละ 4 ทีละ 25 ทีละ 50</p> <p>10. แบบรูปของจำนวนที่ลดลงทีละ 3 ทีละ 4 ทีละ 5 ทีละ 25 ทีละ 50</p> <p>11. แบบรูปซ้ำ</p> <p>12. แบบรูปของรูปที่มีรูปร่างขนาด หรือสีที่สัมพันธ์กันสองลักษณะ</p> <p>13. การอ่านแผนภูมิรูปภาพและแผนภูมิแท่ง</p>	

ตัวอย่างเครื่องมือ

ความสามารถด้านคำนวณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	
<p>ระดับพฤติกรรม/ ทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์ ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ - จำนวนนับ การหาร ทักษะกระบวนการทาง คณิตศาสตร์ - ใช้วิธีการที่หลากหลายทาง คณิตศาสตร์แก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับชีวิตประจำวัน - ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ - ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทาง คณิตศาสตร์ในการสื่อ ความหมายทางคณิตศาสตร์ - เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ใน คณิตศาสตร์และเชื่อมโยง คณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ</p> <p>อิงมาตรฐานตามหลักสูตร ค 1.2 ป.3/1 ค 6.1 ป.3/1 - 5</p>	<p>คำชี้แจง จากข้อมูลต่อไปนี้ ใช้ตอบคำถามข้อ 3 – 4 คุณครูให้ โหน่ง หม่า และ เห่ง เลือกจำนวนเต็มคนละ 6 จำนวน ได้ผลการเลือกดังนี้</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;">  โหน่ง         </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> <p><b>จำนวนที่เลือกได้</b></p> <p>12 16 4</p> <p>18 10 20</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;">  หม่า         </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> <p><b>จำนวนที่เลือกได้</b></p> <p>10 40 30</p> <p>70 20 60</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;">  ห่ง         </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> <p><b>จำนวนที่เลือกได้</b></p> <p>35 10 25</p> <p>50 45 40</p> </div> </div>
<p>ระดับพฤติกรรม/ ทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์ คำอธิบายขยายความ</p>	<p>1. จากข้อมูลข้างต้น ข้อใดสรุปเกี่ยวกับจำนวนที่โหน่งเลือก ได้ถูกต้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) เป็นจำนวนที่ 2 และ 5 ทหารลงตัว</li> <li>2) เป็นจำนวนที่หารด้วย 5 ลงตัว</li> <li>3) เป็นจำนวนที่ 2 ทหารลงตัว</li> <li>4) เป็นจำนวนที่ 3 ทหารไม่ลงตัว</li> </ol> <p>เฉลย 3)</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน</p> <p>2. จำนวนที่เลือกได้ทุกจำนวนของใคร ที่หารด้วย 5 และ 10 ลงตัว</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) หม่า</li> <li>2) เห่ง</li> <li>3) หม่า กับ โหน่ง</li> <li>4) เห่ง กับ โหน่ง</li> </ol>

<p><b>ทักษะทางการคิดคำนวณ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การหาร</li> </ul> <p><b>ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- จำนวนนับ การหาร</li> </ul> <p><b>ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ใช้วิธีการที่หลากหลายทางคณิตศาสตร์แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับชีวิตประจำวัน</li> <li>- ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์</li> <li>- ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์</li> <li>- เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ</li> </ul> <p><b>อิงมาตรฐานตามหลักสูตร</b></p> <p>ค 1.2 ป.3/1</p> <p>ค 6.1 ป.3/1 - 5</p>	<p>เฉลย 1)</p> <p><b>เกณฑ์การให้คะแนน</b></p> <p>ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน</p>
---	--



## ความสามารถด้านเหตุผล (Reasoning ability)

ความสามารถด้านเหตุผล (Reasoning Ability) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ ด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ และด้านการดำเนินชีวิต โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และตัดสินใจอย่างมีหลักการ และเหตุผล บนพื้นฐานของข้อมูล สถานการณ์ หรือสารสนเทศที่เพียงพอ โดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม

### ระดับความสามารถขั้นปี

ระดับชั้น	ความสามารถ	ตัวชี้วัด
ประถมศึกษาปีที่ ๓	<p>ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ และประสบการณ์ ด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ และด้านการดำเนินชีวิต โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า(การเปรียบเทียบ จัดกลุ่ม วางแผน เลือกแนวทาง) แก้ปัญหาหรือตัดสินใจอย่างมีหลักการและเหตุผล บนพื้นฐานของข้อมูลสถานการณ์ หรือสารสนเทศที่เพียงพอ โดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม</p> <p><b>ขอบข่ายสิ่งเร้า/สาระการเรียนรู้</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การจัดการอารมณ์และความเครียดของตนเอง</li> <li>- การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค</li> <li>- ความปลอดภัยในชีวิต</li> <li>- การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง</li> <li>- บุคลิกภาพ</li> <li>- ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว</li> <li>- การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี</li> <li>- วิถีประชาธิปไตย</li> <li>- ศาสนาที่ตนถนอมนับถือ</li> <li>- การอยู่ร่วมกันในความหลากหลายของศาสนา</li> <li>- มารยาทไทย ภาษา การแต่งกาย</li> <li>- มารยาทชาวพุทธและศาสนาที่ตนนับถือ</li> <li>- วัฒนธรรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านภาษา การแต่งกาย และทักษะทางสังคม</li> <li>- ปัญหาสังคมที่ส่งผลต่อการอยู่ร่วมกัน</li> <li>- ปัญหาที่มีผลกระทบต่อร่างกาย อารมณ์</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. วิเคราะห์ด้วยการเปรียบเทียบข้อมูล สถานการณ์ หรือสารสนเทศโดยใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล</li> <li>2. จัดกลุ่มข้อมูล สถานการณ์ หรือสารสนเทศโดยใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล</li> <li>3. นำข้อมูล สถานการณ์ หรือสารสนเทศมาวิเคราะห์ ประยุกต์ใช้ในการวางแผน โดยใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล</li> <li>4. วิเคราะห์และกำหนดปัญหาและสามารถหาแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เลือกใช้ข้อมูล สถานการณ์ หรือสารสนเทศในการตัดสินใจและ/หรือแก้ปัญหา โดยใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล</li> </ol>

ระดับชั้น	ความสามารถ	ตัวชี้วัด
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมชุมชน ประเทศชาติ</li> <li>- เศรษฐกิจพอเพียง (การใช้จ่าย การออม การเลือก การใช้สินค้า บริการ อย่างเหมาะสม)</li> <li>- วิธีทางที่ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีด้านการใช้ทรัพยากร ด้านการปฏิบัติตน ด้านการใช้จ่าย</li> <li>- ลำดับเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต (การเลือกตั้งในท้องถิ่น)</li> <li>- ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมีผลต่อการผลิต การบริโภคและการบริการ ในครอบครัว</li> <li>- ความเหมือน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี</li> <li>- วัฒนธรรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านสังคม</li> <li>- เห็นคุณค่าและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม</li> <li>- ผลการแข่งขันทางการค้าเสรี</li> <li>- การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</li> <li>- ลมฟ้าอากาศ</li> <li>- ธรณีพิบัติภัย</li> <li>- ทรัพยากรธรรมชาติ</li> <li>- สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต</li> <li>- การขยายพันธุ์พืชและสัตว์</li> <li>- พันธุกรรม</li> <li>- วัสดุ แรง เสี่ยง</li> <li>- ทิศ</li> <li>- ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์</li> <li>- กลางวัน กลางคืน</li> <li>- การพึ่งพาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ในการดำรงชีวิต</li> <li>- ความแตกต่างของเมืองและชนบท</li> <li>- มลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์</li> <li>- การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน</li> <li>- การดำรงชีวิตในยุคเทคโนโลยี</li> <li>- การผลิตและการใช้ไฟฟ้า</li> </ul>	

ตัวอย่างเครื่องมือ

ความสามารถด้านเหตุผล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ระดับพฤติกรรม/ทักษะ

กระบวนการ

การนำไปใช้

ตัวชี้วัด

3. นำข้อมูล สถานการณ์ หรือ  
สารสนเทศมาวิเคราะห์  
ประยุกต์ใช้ในการวางแผน โดย  
ใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และ  
สิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและ  
เศรษฐกิจ และด้านการดำเนิน  
ชีวิตอย่างมีเหตุผล

อิงมาตรฐานตามหลักสูตร

ทักษะชีวิต

เกษตรกร กล่าวว่า การนำข้าวเปลือกมาตากไว้ริมคลอง  
ชลประทาน ก่อนส่งขายจะได้ราคาดี และถ้าไม่มีคนเฝ้า ข้าวเปลือก  
อาจถูกฝน และขายไม่ได้ราคา พวกเขาและครอบครัวจึงผลัดเปลี่ยน  
กันนอนเฝ้าข้าวที่ตากจนกว่าข้าวจะแห้ง

ปรับมาจากผู้จัดการออนไลน์ 15 พฤศจิกายน 55

- ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่เกษตรกรครอบครัวจึงผลัดเปลี่ยนกัน  
นอนเฝ้าข้าวที่ตาก
  - 1) ต้องการขายข้าวได้เร็วขึ้น
  - 2) ต้องการให้ทุกคนทำหน้าที่
  - 3) ต้องการขายข้าวให้ได้ราคาสูง
  - 4) ต้องการให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพ

เฉลย 3)

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน

\*\*\*\*\*